

Podsumowanie konkursu

**PAWEŁ EDMUND
STRZELECKI**

podróżnik – badacz – filantrop

O KONKURSIE

Konkurs „Paweł Edmund Strzelecki – podróżnik, badacz, filantrop”, organizowany przez Dział Szkolny Federacji Polskich Organizacji w Wiktorii, Polskie Towarzystwo Edukacyjne w Wiktorii i Polskie Biuro Opieki Społecznej „PolCare”, odbywał się w okresie 27 lutego–30 września 2023 roku. Celem konkursu było upamiętnienie Pawła E. Strzeleckiego – wybranego przez Sejm RP na jednego z patronów roku 2023 – w 150. rocznicę jego śmierci. Konkurs skierowany był do polonijnych dzieci i młodzieży mieszkających poza granicami Polski oraz polskich seniorów mieszkających w Australii.

Konkurs został dofinansowany przez Fundację Bluma, Konsulat Generalny RP w Sydney (ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych), Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” (ze środków KPRM w ramach obszaru/podobszaru: „Wydarzenia polonijne za granicą” i zadania: „Wsparcie wydarzeń polonijnych w USA, Kanadzie i Australii”).

Patronami medialnymi byli Portal Polonii w Wiktorii (Australia), londynek.net UK Polish Community Online (Wielka Brytania) oraz DziennikPolonijny.com PolishDailyNews.us (Stany Zjednoczone).

Prace plastyczne wzięły udział w publicznym głosowaniu na fejsbukowych fanpejdżach Polskiego Towarzystwa Edukacyjnego w Wiktorii (kat. dziecięca i młodzieżowa) i Polskiego Biura Opieki Społecznej „PolCare” (kat. seniorów). Prace literackie i multimedialne oceniło Jury w składzie Joanna Gołębiowska i Anna Polgar.

W konkursie wzięło udział łącznie 36 uczestników, w tym 22 dzieci (5-11 lat), 9 nastolatków (12-18 lat) i 5 seniorów (60+). Prace zostały nadesłane z 5 krajów: Australii, Białorusi, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy i Wielkiej Brytanii. Pięć prac nadesłano poza konkursem.

KATEGORIA LITERACKA

W kategorii literackiej nadeszło 5 prac. Jury oceniło te prace następująco:

Kategoria dziecięca (5-11 lat):

I miejsce – Andrzej Szałkiewicz (Białoruś), 26/30 pkt

II miejsce – Klaudia Walec (Australia), 24 pkt

Kategoria młodzieżowa (12-18 lat):

I miejsce – Karolina Bajda (Stany Zjednoczone), 29 pkt

II miejsce – Sara Adamczyk (Stany Zjednoczone), 26 pkt

Kategoria seniorów (60+):

I miejsce – Bogdan Płatek, 29 pkt

Andrzej Szalkiewicz (9 lat)

Grodno, Białoruś

(I miejsce, kat. dziecięca)

Paweł Edmund Strzelecki i Ignacy Domeyko (Porównanie)

Paweł Edmund Strzelecki, chociaż urodził się w Wielkopolsce, całe życie spędził w podróżach poza granicami Rzeczypospolitej, swojej Ojczyzny, której na mapie świata już nie było. Geograf, geolog, podróżnik, badacz i odkrywca, zwiedził wszystkie kontynenty, oprócz Antarktydy!

Wielce się zasłużył Wielkiej Brytanii, dostał angielskie obywatelstwo i wiele pięknych orderów i odznaczeń.

Ignacy Domeyko, urodzony na ziemiach byłego Wielkiego Xięstwa Litewskiego, nie z swojej własnej woli wyjechał za morze, do Chile, ale dzięki mnogim talentom i uczoności dokonał wielu odkryć, założył Uniwersytet w Santjago, zrobił się szanowanym i poważanym obywatelem państwa Chile.

Imionami Strzeleckiego i Domeyki nazwane są góry, rzeki i minerały. To nasi krajanie, ziomkowie. I chociaż Pan Paweł pochodził z Poznańskiego, a Pan Ignacy z Nowogródzkiego, nigdy nie ukrywali, że są Polakami.

Niema pewnych wiadomości, czy Los kiedyś pokrzyżował ich drogi życiowe...

Kochali swoją Ojczyznę, rozpiłowaną przez trzy sąsiednie grabieżne państwa, a Pan Paweł nawet trochę otarł się o Litwę, ponieważ niektórym czas służył zarządcą majątków sapieżyńskich w Bychowie i Dereczynie. Dostawał od księcia Franciszka, swego chlebodawcy, same pochwały!

Niestety, stosunki z synem księcia Franciszka, Eustachym, nie układały się dobrze, dlatego Pan Paweł wyjechał do Anglii. Litwa okazała się dla niego miejscem startu, początkiem pięknej kariery!

Ignacy Domeyko jest więcej znany w świecie, Paweł Edmund Strzelecki mniej. Mamy prawo i obowiązek wszędzie, przy najmniejszej okazji, przypominać światu i ludziom o naszych wielkich wspaniałych Rodakach. Cudze czasem chwalimy, bo swego nie znamy. A warto by było!

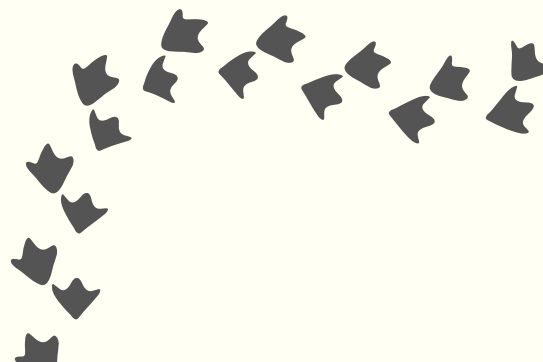
Klaudia Walec (11 lat)

Polska Szkoła im. Marii Konopnickiej w Essendon, Vic., Australia

(II miejsce, kat. dziecięca)

Sir Paweł Edmund Strzelecki

Paweł Strzelecki urodził się w 1797 roku w Głuszynie pod Poznaniem. Światową sławę zyskał jako podróżnik, naukowiec, przyrodnik, poszukiwacz i odkrywca nowych lądów, specjalizujący się w geologii i geografii. W swoich podróżach badawczych przemierzył Amerykę Południową i Północną, Kanadę, Maeksyk, Australię i Nową Zelandię. Prowadził tam badania przyrodnicze, geologiczne i meteorologiczne. Podczas eksploracji okolicy Bathurst natknął się na ślady złota. W grudniu 1839 roku zdobył najwyższy szczyt w Australii, który nazwał Górą Kościuszki, ponieważ był podobny do wierzchołka kopca wzmiesionego nad grobem patrioty Kościuszki. W Australii Strzelecki zachował 6 nazw geograficznych: Góra Kościuszko (NSW), Gippsland (Vic), La Trobe River (Gippsland), Mout Arrowsmith (Tas), Barney Plains (Gippsland), Król Jeziora (Gippsland). Jego obserwacje, odkrycia, uwagi, refleksje zachowały się w książkach, pamiętnikach i listach do przyjaciół i znajomych. Strzelecki zmarł w 1873 roku w Londynie z powodu raka wątroby.

Karolina Bajda (16 lat)

Polska Szkoła Doksztalająca im. Zbigniewa Herberta w Copiague

NY, Stany Zjednoczone

(I miejsce, kat. młodzieżowa)

Sir Paweł Edmund Strzelecki – polski podróżnik, badacz, odkrywca i filantrop oraz jego osiągnięcia dokonane w Europie, Ameryce Południowej, Ameryce Północnej i Australii

Paweł Edmund Strzelecki to jeden z najwybitniejszych polskich podróżników, geologów, geografów, badaczy i odkrywców. To pierwszy Polak, który z własnej inicjatywy okrążył świat w celach naukowych. Jako pierwszy Europejczyk zbadał Góry Śnieżne w Australii i zdobył ich najwyższy szczyt, który nazwał Górą Kościuszki, gdyż przypominał mu on kopiec Kościuszki z

Krakowa. Dzięki ogromnej pracy, zdolnościom i charakterowi odniósł wspaniałe, światowej sławy osiągnięcia, na tle odkrywczym i naukowym. Dorobek odkrywczy Pawła Strzeleckiego dokonany w Europie, Ameryce Południowej, Ameryce Północnej i Australii porównywalny jest „z dokonaniem takich słynnych odkrywców, jak: Dawid Livingstone, Robert Scott czy Roald Amundsen.”

Paweł Strzelecki urodził się, gdy Polska znajdowała się pod zaborami, 20 lipca 1797 r. w Głuszynie, w zaborze pruskim. Wywodził się z biednej rodziny szlacheckiej, która pochodziła z senatorskiego rodu Okszów Strzeleckich. Jego ojciec, Franciszek, był powstańcem kościuszkowskim, a matka Anna była z rodu Raczyńskich. Dzieciństwo i pierwszy stopień swojej edukacji spędził w Wielkopolsce, najpierw rozpoczął naukę mając 14 lat w Warszawie a po czterech latach w Krakowie. Po śmierci rodziców opiekowali się nim dalsi krewni. Strzelecki pracował przez jakiś czas jako nauczyciel dzieci zamożnej szlachty. Dzięki temu poznał miłość swojego życia, Aleksandrę Turno, zwaną Adyną. Pragnął ją poślubić, jednak jej ojciec uznał, że nie wyda córki za biednego szlachcica i nauczyciela. Wtedy, w 1831 roku, Strzelecki postanowił opuścić Polskę i wyjechać za granicę.

Już nigdy do Polski nie wrócił. Mimo że młodzi się rozstali, Strzelecki kochał Adynę jeszcze przez wiele lat i długo pisał do niej listy. Paweł Strzelecki już od dzieciństwa marzył o podróżach i zwiedzeniu świata. Po opuszczeniu Polski, najpierw wyjechał do Szwajcarii a potem to Włoch. Podczas tej podróży Strzelecki poznał Franciszka Sapiehę, magnata z książęcego rodu, z którym się zaprzyjaźnił. Arystokrata, zachwycony osobowością Strzeleckiego, pozostawił podróżnikowi w spadku spory majątek. Uzyskawszy stabilność finansowa, Strzelecki mógł zacząć prowadzić badania geograficzne i geologiczne na całym świecie. Postanowił wyemigrować na Zachód, z Włoch przeniósł się do Francji a stamtąd to Anglii. To właśnie we Francji i Anglii odkrył w sobie zamiłowanie do geografii i geologii. Ukończył studia z geologii i w ramach prac badawczych odbył wiele podróży po Anglii i Szkocji. Mając 37 lat, w 1834 roku, wyruszył z Liverpoolu na wyprawę badawczą dookoła Ziemi.

Swoją podróż dookoła świata, Strzelecki, zaczął od Stanów Zjednoczonych. Właśnie w Nowy Jorku, podróżnik zaczął swoją ekspedycję naukową. Przez następne półtora roku intensywnie podróżował, prowadząc badania geologiczne, agronomiczne i etnograficzne. Interesował się wszystkim włączając sposoby uprawy roślin. Jako pierwszy Europejczyk, opisał zwyczaje wielu indiańskich plemion. Przemierzył wzdłuż i wszerz prawie całe terytorium ówczesnych Stanów Zjednoczonych i Kanady. Najważniejszym osiągnięciem polskiego badacza było odkrycie, w 1835 roku, w okolicy jeziora Ontario pokładów rudy miedzi. Dziesięć lat później brytyjskie władze kolonialne rozpoczęły wydobywanie tego surowca. Po dziś dzień złoża te są eksploatowane w Kanadzie.

Kolejnym przystankiem na trasie podróży Strzeleckiego była Ameryka Południowa. Poprzez Meksyk i Kubę, dotarł do Brazylii, potem badał Argentynę, Chile, Urugwaj, Peru, Ekwador i Salwador. W krajach Ameryki Południowej odkrywał wulkany, obserwował okręgi przemysłowe oraz robił pomiary meteorologiczne. Zapoznawał się także z okręgami bogatymi w złoża mineralne. Sporo czasu spędzał z ludami tubylczymi i bardzo chętnie korzystał z okazji, gdy mógł odwiedzić plemiona indiańskie w ich naturalnym środowisku. Strzelecki, zamieszkał też na pewien czas wśród Indian i był dla nich pełen empatii i pozbawiony był jakiegokolwiek rasizmu. Wstrząśnięty został handlem niewolników i brutalną egzekucją Indian.

Strzelecki opuścił ostatecznie Amerykę w lipcu 1838 roku udając się do Nowej Południowej Walii, czyli dzisiejszej Australii. W drodze, odkrył wiele niezbadanych wcześniej wysp na Oceanie Spokojnym, między innymi Nową Zelandię. Na Wyspie Południowej, oznaczył, opisał i zebrał próbki ze złóż żelaza, ołowiu i miedzi. Wyprawy w głąb kontynentu Australii stały się jego największymi osiągnięciami badawczymi i przyniosły mu największą sławę. Podczas swojego ponad czteroletniego pobytu w Australii i na Tasmanii przeprowadził trzy duże ekspedycje w głąb kontynentu. Dotarł to zatoki botanicznej, czyli Botany Bay, nad którą leży Sidney, największe miasto Australii. Wielka Brytania, która założyła w Australii swoje kolonie, przez wiele dziesięcioleci traktowała Australię jako miejsce zsyłki więźniów i przestępców. Uważano tą ziemię za niebezpieczną i mało gościnną. Dlatego Strzelecki spodziewał się, że zostanie w Sidney dużo rozpusty i przestępczości. Jednakże zastał tam bardzo mile powitanie, spokój i życzliwość.

Strzelecki dokonał w Australii wiele ogromnych odkryć. Najciekawsze było dotarcie przez odkrywcę do złóż złota w Nowej Południowej Wali. Jednak, gubernator Australii poprosił Strzeleckiego, aby zachował to w tajemnicy, bo bał się rozruchów i przemocy. Strzelecki usłuchał, nie opisał i nie opublikował odkrytego przez siebie surowca. Jako pierwszy Europejczyk, zbadał najwyższe pasmo Wielkich Gór Wododziałowych i zdobył ich najwyższy szczyt, którego nazwał Górą Kościuszki. Było to niesłychanie wybitne odkrycie, gdyż w Australii nie ma wyższego szczytu od Góry Kościuszki. Do dzisiaj na wszystkich mapach świata ta nazwa jest używana. Według Lecha Paszkowskiego „Zasługi Strzeleckiego w Australii polegały przede wszystkim na jego badaniach naukowych, na sporządzeniu olbrzymiej, pierwszej mapy geologicznej wschodniej Australii i Tasmanii, na opracowaniu i wydaniu książki, która przez 45 lat była prawdziwą encyklopedią wiedzy o geologii tego kontynentu, na wyrysowaniu pierwszej mapy prowincji Gippsland, na rozszerzeniu wiedzy geograficznej, na zadziwiająco dokładnych, jak na rok 1842, analizach chemicznych węgla, bitumenu i asfaltów.”

Z powodu złego stanu zdrowia Strzelecki opuścił Australię 22 kwietnia 1843 roku. Wracając z Sydney do Anglii odwiedził jeszcze między innymi: Filipiny, Indonezję, Hong Kong i Chiny. Potem zwiedził Singapur, Indie, Egipt, Algieria,

Gibraltar i Francja. Ostatecznie 25 października 1843 roku dotarł do Londynu i zakończył swoją dziewięcioletnią podróż naukową dookoła świata. W czasie tej wyprawy odwiedził sześć kontynentów (Antarktyda nie była wówczas znana), sześć razy przekroczył równik i przepłynął trzy oceany. Jest jednym z pierwszych Polaków, którzy opłynęli świat dookoła.

Po powrocie do Londynu, Strzelecki wydał obszerną monografię naukową o wschodniej i południowej części Australii, „Physical Description of New South Wales and Van Diemen's Land". Była to pierwsza naukowa pięciuset stronowa praca o tym kontynencie. Do książki dołączona była także mapa geologiczna zbadanych przez niego obszarów, pierwsza taka w historii. Był to prawdziwy przełom. Dzięki tej publikacji Strzelecki zdobył ogromne uznanie wśród naukowców i otrzymał za nią doktorat honorowy Uniwersytetu w Oxfordzie. Królowa Wiktorja nadała mu tytuł Rycerza orderu św. Michała i św. Jerzego oraz tytuł sir. Było to jedno z najwyższych odznaczeń brytyjskich.

W 1847 roku, gdy Irlandię dotknął straszliwy głód Strzelecki zgłosił się do komitetu niosącego pomoc ofiarom klęski. Powierzono mu administrowanie wielkiej sumy pieniędzy i kierowanie organizacją niosącą pomoc. Zadziwił wizjonerskimi pomysłami takimi, jak żeby głodne dzieci karmić w szkole, dawać ubrania dzieciom, a nie dawać pieniędzy rodzicom. Uczył także o higienie. W kulminacyjnym momencie, organizacja Strzeleckiego miała pod opieką ponad dwieście tysięcy dzieci. Był traktowany na Zielonej Wyspie z szacunkiem, a jako katolik pochodzący z okupowanego kraju budził dodatkową sympatię.

Strzelecki zmarł w 1873 r. w Londynie i został pochowany na cmentarzu Kensal Green. W testamencie poprosił, by mu nie stawiano na grobie pomnika czy kamienia. W 1997 r. jego prochy sprowadzono do kraju i złożono w Krypcie Zasłużonych Wielkopolan w podziemiach kościoła św. Wojciecha w Poznaniu.

Strzelecki, był niesamowitym człowiekiem. Opuścił Polskę jako młody człowiek, bez żadnego majątku. Dzięki swojej ciężkiej pracy, zdolnościom, ciągłemu dążeniu do celu, dociekliwości i ciekawości świata zdobył wspaniałe osiągnięcia na polu odkrywczym i naukowym. Dokonał tego czego nikt przed nim nie dokonał. Jego nazwiskiem nazwanych jest kilka gatunków zwierząt a

także kilkanaście nazw geograficznych: pasmo górskie, pustynia, rezerwat przyrody i rzeka w Australii oraz dwie góry na wyspach Oceanii. Do najważniejszych należą: Strzelecki Ranges, Strzelecki Creek, Strzelecki Peaks, Strzelecki Town, Mont Strzelecki, Strzelecki South Town, oraz Strzelecki Harbour.

Z fragmentów listów Strzeleckiego, dowiadujemy się że podróżował pieszo, spał na ziemi pod gołym niebem, bardzo skromnie się odżywiał, pił tylko wodę i herbatę a jadł suchary i tylko trochę słoniny. Często napotykał na bardzo ciężkie warunki w czasie swoich wypraw. Sam niósł na plecach potrzebne do obserwacji swoje instrumenty pomiarowe. Pod koniec swoich wypraw, często wyglądał jak szkielet okryty łachmanami, prawie bez spodni i butów. Pisał w liście do Adyny „Miłość do pracy i miłość ku Tobie są treścią mego życia”, i „życie spokojne i wygodne nie odpowiada mi”. Podobnie jak u Kościuszki, zawód miłosny był jego głównym motywem do opuszczenia ojczyzny i ruszenia w świat. Ponadto jak pisał w liście, nie był stworzony to spokojnego życia w jednym miejscu. Kochał podróże i pragnął odkrywać nowe zakątki świata i poznawać mieszkających tam ludzi. To dawało mu dużo energii i siły do dążenia i osiągnięcia nowych stawianych sobie celów. Strzelecki był bardzo skromnym człowiekiem, ale pozostawił po sobie, dla przyszłych pokoleń, wiele bardzo cennych odkryć i osiągnięć naukowych.

Wykaz materiałów źródłowych

- <https://iderepublica.pl/znani-nieznani/indeks/pawel-edmund-strzelecki/>
- <https://www.rp.pl/historia/art1965381-wyprawy-pawla-edmunda-strzeleckiego>
- <https://www.zrobtosam.com/PulsPol/Puls/pdf/PaszowskiKrakow2000.pdf>
- <https://szwendamsie.pl/blog/ciekawostki/sir-pawel-edmund-strzelecki>
- Sir Paweł Edmund Strzelecki o sobie (fragmenty listów i dziennika), czyta Krzysztof Bień
- Lech Paszkowski, *Polacy w Australii i Oceanii 1790–1940*, rozdz. 16 Paweł Edmund Strzelecki, wyd. Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Emigracji Toruń-Melbourne, Toruń 2008
- „Polak i złoto Australii. Kim był Strzelecki?” Filmik o Strzeleckim. Tomasz Rożek z kanału „Nauka. To lubię”, YouTube
- Lech Paszkowski, *Mity w polskich biografjach Pawła Edmunda Strzeleckiego [w:] Materiały V Sympozjum Biografistyki Polonijnej*, pod red. A. Judyckiej i B. Klimaszewskiego, Wyd. Czelej, Lublin 2000

Sara Adamczyk (13 lat)

uczennica I klasy liceum Polskiej Szkoły im. Jana Karłowicza w Palos Heights
IL, Stany Zjednoczone
(II miejsce, kat. młodzieżowa)

Trudna miłość

Rok 1822

"Wincenty, proszę pomnóż 189 x 3!" - wydałem polecenie. Wincenty Turno był mądrym uczniem o wielkim potencjale, ale moje myśli wędrowały daleko od zajęć. Nawet z takiej odległości dostrzegłem Adynę - jej blond długie włosy splecione w warkocz, które ruszały się lekko z jej każdym krokiem. Jej oczy, błękitne jak niebo. Jej styl ubioru zawsze dopasowany do okazji, podkreślając jej naturalne piękno. Nie mogłem oderwać od niej wzroku, a serce zaczęło mi bić szybciej i szybciej.

Adyna zauważyła mnie i spojrzała w moim kierunku. Jej usta uniosły się delikatnie w uśmiechu, a jej policzki się lekko zaczerwieniły. "Przepraszam Wincenty, ale to chyba koniec na dzisiaj, do zobaczenia jutro" - powiedziałem i z pośpiechem zebrałem swoje rzeczy.

"Adyno! Zaczekaj!" - zawołałem, oddalając się od sali lekcyjnej. Zatrzymała się i powoli odwróciła, a jej błękitne oczy przyciągnęły mnie jeszcze bardziej. "Pawle..." - odezwała się cicho, a jej głos brzmiał jak głos anioła. "Czy... czy naprawdę chcesz to zrobić? Wiesz, że to ryzykowne. Mój ojciec... on nie zaakceptuje naszej miłości" - powiedziała z niepokojem.

Podszedłem do niej i delikatnie złapałem jej dłoń. "Adyno, nie wyobrażam sobie życia bez ciebie. Twoja obecność sprawia, że wszystko staje się piękniejsze. W pojedynkę mój świat jest ponury i ciemny, a Ty, rozświecisz go i nadajesz mu sens." - rzekłem, patrząc głęboko w jej oczy.

Adyna uśmiechnęła się nieśmiało. "Pawle, chcę być przy tobie, niezależnie od tego, jak trudno może być. Wierzę, że razem możemy przejść przez wszystko." Przez chwilę panowała cisza. Adyna położyła ręce na moich ramionach i pocałowała mnie. "Kocham Cię, Pawle" - powiedziała, a jej głos był przepiękny miłością.

Pogładziłem jej włosy i przytuliłem ją mocno. "Kocham Cię też, Adyno i obiecuję Ci, że zrobię wszystko co w mojej mocy, aby być razem z tobą. Przekonam go, że nasza miłość jest prawdziwa i szczerą. Nie pozwolę, aby coś nas rozdzieliło" - powiedziałem stanowczo.

Przez kolejne dni poświęcałem czas na staranne przygotowanie do rozmowy z ojcem Adyny. W końcu nadszedł ten moment. Wszedłem do gabinetu Pana Adama, czując mieszankę emocji - obawiałem się jego reakcji, ale równocześnie byłem gotowy, żeby walczyć o naszą miłość.

"Panie Adamie, chciałbym porozmawiać z Panem o czymś bardzo ważnym" - powiedziałem, stojąc prosto i pewnie. Ojciec Adyny spojrzał na mnie, a w jego oczach widać było zaskoczenie i zaniepokojenie.

"Czego chcesz, Strzelecki?" - odezwał się podejrzliwie. "Chcę oświadczyć, że kocham Pana córkę Adynę. Adyna jest miłością mojego życia, Proszę o Pana zgodę na nasze małżeństwo" - wyznałem.

Ojciec Adyny spojrzał na mnie z mieszaniną gniewu i zaskoczenia. "Ty, nauczyciel, myślisz, że możesz poślubić moją córkę? Ona zasługuje na mężczyznę z odpowiednim majątkiem, nie na osobę taką jak ty!" - wykrzyknął z mocą.

Jego słowa były jak nóż wbity w serce. "Pan Adamie, proszę zrozumieć, że miłość nie zna granic ani statusów społecznych. Moje serce należy do Adyny, a ja jestem gotów poświęcić wszystko, aby ją chronić i uczynić szczęśliwą. Proszę dać nam szansę" - błagałem, lecz jego gniew trwał nadal. "Nie, nie zgadzam się. Musicie się rozstać, a ty musisz opuścić Sędziny do końca dnia! Czy rozumiałeś?" - oznajmił stanowczo. Moje serce rozpadło się na milion kawałków. Ból utraty Adyny był nieznośny, jakby najważniejsza część mnie została wyrwana. Uszła ze mnie cała ochota na życie.

Pięć lat później...

Twój ukochany Paweł Strzelecki - podpisałem się na moim liście do Adyny. Moje serce tęskniło za ciepłem naszej miłości. Jednak, nie mogłem złamać obietnicy, jaką złożyłem ojcu Adyny.

Opuściłem majątek, oddając ją w ręce innego mężczyzny, choć wiedziałem, że serce Adyny zawsze będzie należeć do mnie, tak jak moje będzie zawsze należeć do niej. Być może ten mężczyzna przyniósłby jej bogactwo materialne, ale nasza miłość była innego rodzaju bogactwem - miłości, szczęścia i spełnienia.

Adyna i ja spotykaliśmy się wiele razy po tym jak jej ojciec wyrzucił mnie z jego posiadłości, ale zawsze w tajemnicy. Często pisaliśmy do siebie listy, informując się nawzajem o swoim życiu i dzieleniu się naszą nieustającą miłością.

Wędrując przez życie, nosiłem w sobie tęsknotę za Adyną, będąc w Australii, jeden ze szczytów Gór Błękitnych nazwałem na jej cześć - *Adine*, z Góry Kościuszki wysłałem ukochanej w liście piękny i rzadki kwiat. Nigdy nie zapomnimy o naszych wspólnych chwilach, o emocjach, które nas połączyły.

Adyna pozostanie zawsze w moich myślach jako ten niewypełniony romans, który trwał krótko, ale który pozostawił piętno na zawsze. Moje serce nadal płonie dla niej, ale czas podjąć kroki naprzód, w kierunku nowych doświadczeń, nowych emocji i nadziei na miłość, która może ocalić moją duszę...

*“Kaź, niech mię zaraz to morze pogrzebie,
Wprzód niżli moja obłąkana dusza
Zapomni ojca, i wiary, i ciebie! —
Ratuj mię, ratuj! — wszak znasz serce moje,
Wiesz, jak go kocha; widzisz, jak się boję,
Aby dla niego Nieba się nie zrzekło:
Bo raj bez niego, straszny mi jak piekło!”*

- fragment powieści Thomasa Moora *Czciciele ognia* znaleziony w pamiętniku Aleksandry Turno, odnoszący się prawdopodobnie do nieszczęśliwej miłości do Pawła Strzeleckiego.

Bogdan Płatek (68 lat)

Ferntree Gully, Vic., Australia

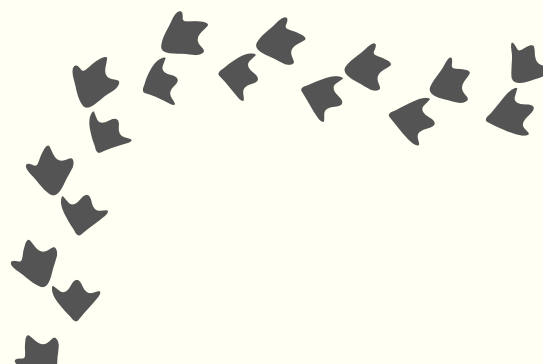
(I miejsce, kat. seniorów)

Hej Strzelecki, Strzelecki

Hej Strzelecki, Strzelecki
Buszem wędrowałeś
Ponad sto mil przeszedłeś
gdy górę ujrzałeś

Serce Ci zabiło,
W duszy Ci załkało
gdyż twoje serce, kopiec Kościuszki
w górze tej widziało

Nazwa się przyjęła
choć przekręcana
przez wielu mieszkanców
Kozjosko nazywana.

Agnieszka Walkiewicz (30 lat)

Skarżysko Kamienna, Polska

(praca pozakonkursowa)

Paweł Edmund Strzelecki

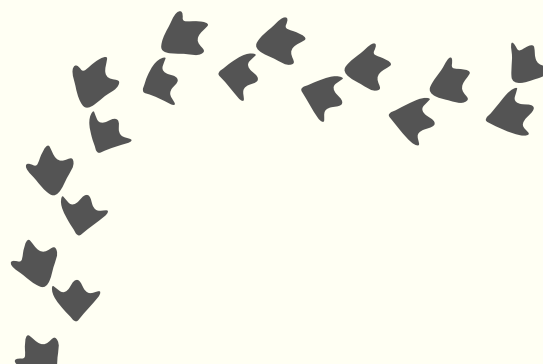
Gdy zimne mgły tuż nad ranem spowiły w Londynie
Cmentarz Kensal Green gdzie polskie wspomnienia
Podchodzi do mnie zjawa boję się lecz pytam o jej imię
Jestem z Polski zimna mara po cichu nadmieniam

Dotknij ręki mojej w drogę cię długą zabiorę
Pokażę ci gdzie miejsce dalekie kochane
Tam jest rzeka i góra co ma imię moje
Pośpiesz się ...mi mówi...wrócimy nad ranem

Znów mgły nadciągnęły nad londyński cmentarz
Puściła mą rękę mokra zimna mara
Odchodząc ode mnie trąca zapalony lichtarz
Poznałam Strzelecki i krzyknęłam zaraz...

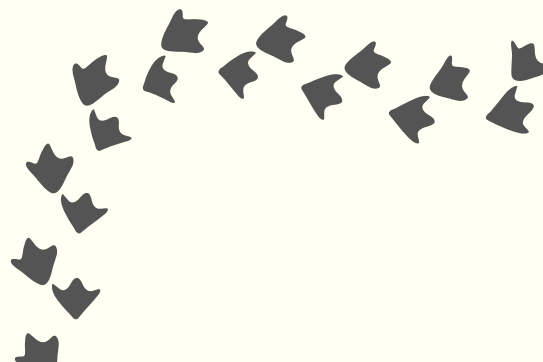
Spójrz ta góra daleka... jak ona się zowie
Gdzieś tam na jej szczycie jest biało- czerwona
To Polski jest symbol ...dlaczego kto powie
Bo z Pawłem Strzeleckim ona kojarzona

Strzelecki to badacz i świata podróżnik
Rycerz Komandora znawca Polinezji
Wiesz że dokonał on odkryć przeróżnych
Znawca Australii Europy Azji

To duma Ojczyzny takich dzisiaj mało
Polska o nim zawsze i wszędzie pamięta
Choć wiele pokoleń o nim zapomniało
To ta wielka postać nie jest pominięta

Strzeleckiego Rzeka płynie w dal przed siebie
Spowita tęsknotą za czasem minionym
Czas który właśnie zaśpiewa dla ciebie
O wielkim człowieku o polskim uczonym

KATEGORIA MULTIMEDIALNA

W kategorii multimedialnej nadeszło 9 prac. Jury oceniło te prace następująco:

Kategoria dziecięca (5-11 lat):

I miejsce – Alexander Furgał (Australia), 29/30 pkt

II miejsce – Jonah Sacco (Australia), 28 pkt

III miejsce – Allegra Wasiak (Australia), 26 pkt

pozostałe prace: Nathaniel Dixon (Australia), 23 pkt

Roxana Moćko (Australia), 22 pkt

Kategoria młodzieżowa (12-18 lat):

I miejsce – Philip Delport (Australia), 30 pkt

II miejsce – Kamil Rawdanowicz (Australia), 29 pkt

III miejsce – Albert Rawdanowicz (Australia), 28 pkt

Kategoria seniorów (60+):

I miejsce – Eugeniusz Kędziora, 30 pkt

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

KATEGORIA DZIECIĘCA

Alexander Furgał (11 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans, Vic., Australia

Paweł Edmund
Strzelecki
podróżnik-badacz-
filantrop

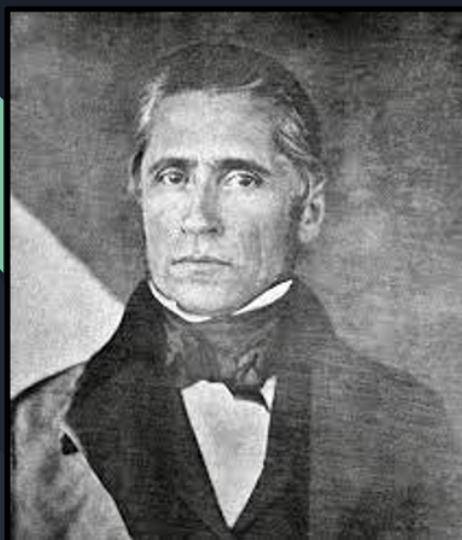
Alex Furgał
Szkoła im. M. Kopernika w St Albans

Jonah Sacco (10 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans, Vic., Australia

Paweł Edmund Strzelecki

podróżnik
badacz
filantrop

Autor: Jonah Sacco

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

Allegra Wasiak (10 lat)

Polska Szkoła Sobotnia im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville, Vic., Australia

Nathaniel Sablik Dixon (10 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans, Vic., Australia

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

Roxana Moćko (11 lat)

Polska Szkoła im. Jana Pawła II w Albion, Vic., Australia

Paweł Edmund Strzelecki

Podróżnik, badacz, Filantrop

Roxana Moćko

Philip Delport (13 lat)

Polska Szkoła Sobotnia im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville,
Vic., Australia

Paweł Edmund Strzelecki – podróżnik, badacz, filantrop

Philip Delport

Polska Szkoła Sobotnia im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Rowville

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

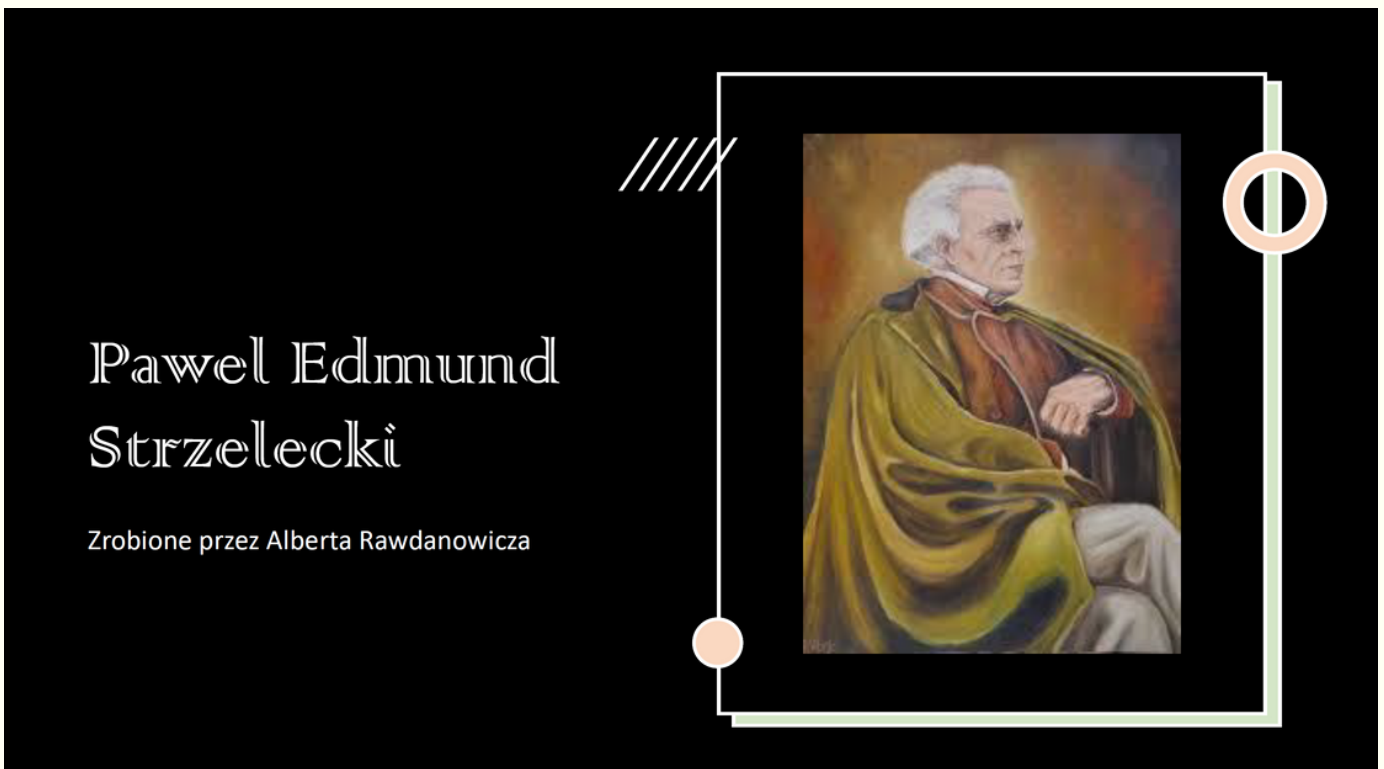
Kamil Rawdanowicz (17 lat)

Victorian School of Languages, Vic., Australia

Albert Rawdanowicz (12 lat)

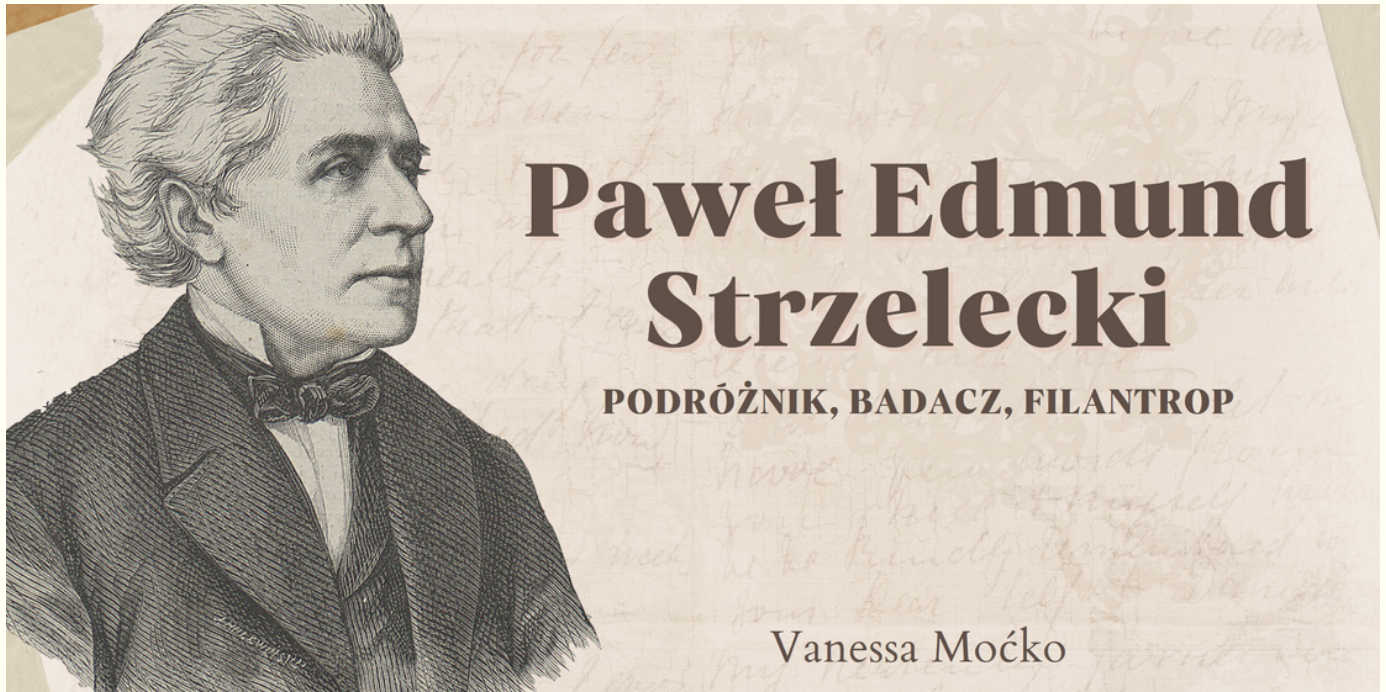
Polska Szkoła im. Marii Konopnickiej w Essendon, Vic., Australia

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

Vanessa Moćko (13 lat)

Polska Szkoła im. św. Jana Pawła II w Albion, Vic., Australia

William Sacco (14 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans, Vic., Australia

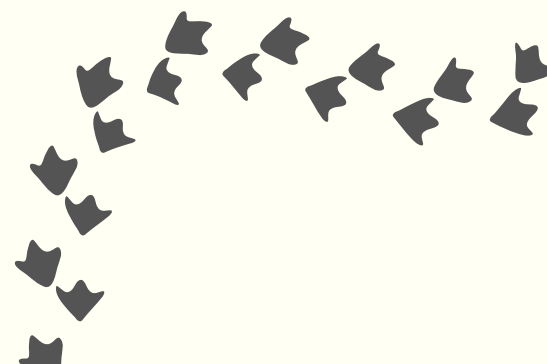

Kliknij w obrazek, aby wyświetlić prezentację.

KATEGORIA SENIORÓW

Eugeniusz Kędziora (71 lat)

Kings Park, NSW, Australia

KATEGORIA PLASTYCZNA

W kategorii plastycznej nadeszło 23 prace (15 – kat. dziecięca, 4 – kat. młodzieżowa, 3 – kat. seniorów). Podczas publicznego głosowania na Facebooku zwyciężyły następujące prace:

Kategoria dziecięca (5-11 lat):

I miejsce – Jakub Taskov (Australia), 86 (18 ❤️ i 68 👍)

II miejsce – Katherine Guy (Australia), 75 (37 ❤️ i 38 👍)

III miejsce – Stephanie Guy (Australia), 66 (34 ❤️ i 32 👍)

Kategoria młodzieżowa (12-18 lat):

I miejsce – Mariana Popowicz (Ukraina), 60 (15 ❤️ i 45 👍)

II miejsce – Eva Slupecki (Australia), 8 (1 ❤️ i 7 👍)

III miejsce – Vanessa Uliasz (Australia), 5 (5 ❤️)

Kategoria seniorów (60+):

I miejsce – Maria Jańczak, 221 (94 ❤️ i 127 👍)

II miejsce – Aleksandra Żabińska, 187 (64 ❤️ i 123 👍)

III miejsce – Ewa Skup, 64 (23 ❤️ i 41 👍)

Jakub Taskov (6 lat)

Polska Szkoła w Randwick, NSW, Australia
(I miejsce, kat. dziecięca)

Katherine Guy (9 lat)

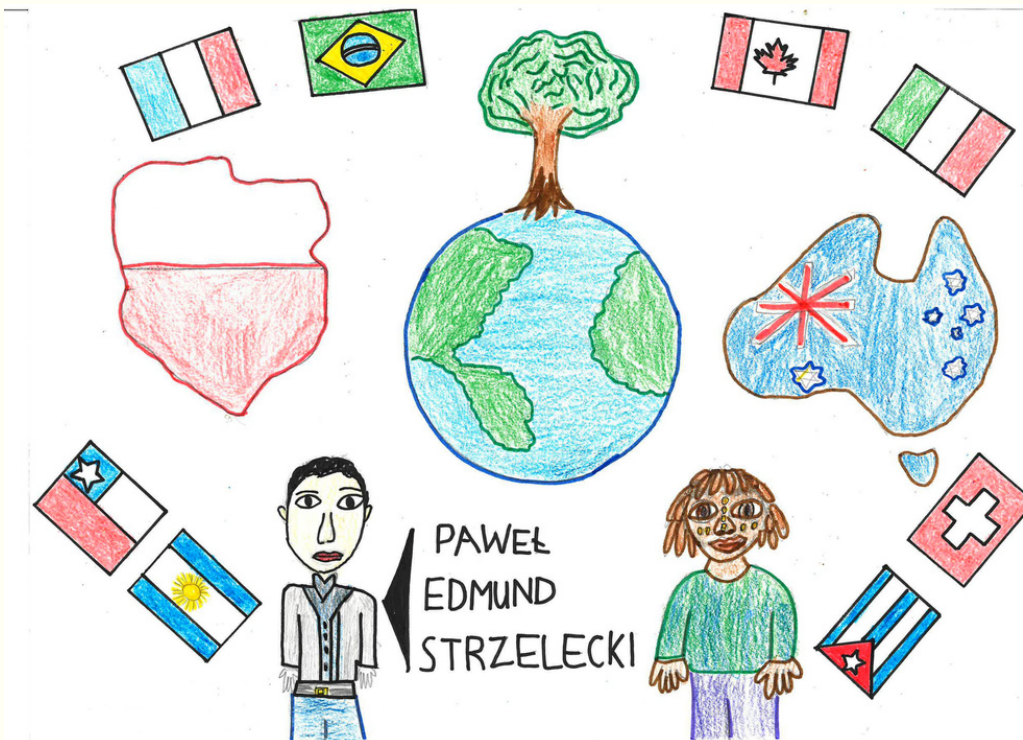
Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w Hobart, Tas, Australia
(II miejsce, kat. dziecięca)

Stepahnie Guy (7 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w Hobart, Tas, Australia
(III miejsce, kat. dziecięca)

Pozostałe prace plastyczne w kat. dziecięcej:

Amelia Krajewski (7 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki w South Melbourne Vic., Australia

Kaia Hudowska Cooper (10 lat)
Mt Kosciuszko – wymarzony, wyobraźny
widok
Londyn, Wielka Brytania

Kaia przez lata słuchała opowieści babci (z domu Strzeleckiej), które brzmiały jak baśnie. Ponieważ babcia jest członkiem Alpine Club, sprawdziła archiwa klubowe z których wynika, że Paweł E. Strzelecki nie tylko odkrył najwyższą górę w Australii, ale również wspiął się na nią. Poprzez impresje Mt Kosciuszki, do długiej listy osiągnięć Pawła Strzeleckiego, Kaia chciałaby dodać wspinaczkę górką (*mountaineering*).

Kaia nigdy nie była w Australii i jej wizja góry jest wyłącznie jej wyobrażeniem.

Yolanda Mycak-Machin (8 lat)
Polska Szkoła im. Mikołaja
Kopernika w Hobart, Tas, Australia

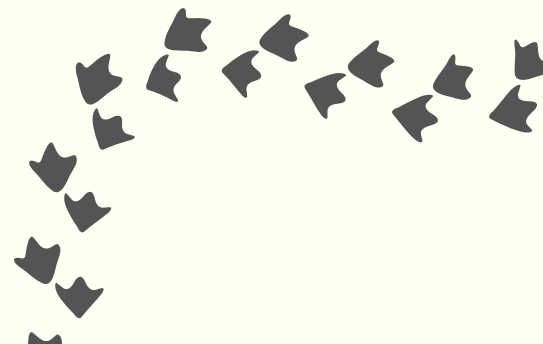
Ida Tobiszewska (7 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w Hobart, Tas, Australia

Julia Hobbs (8 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w Hobart,
Tas, Australia

Patrick Walec (9 lat)

Polska Szkoła im. Marii Konopnickiej
w Essendon, Vic., Australia

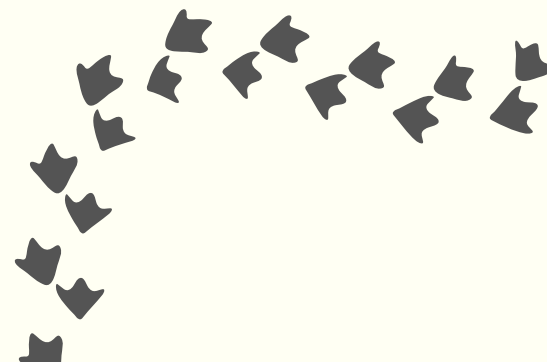
Dominic Slupecki (9 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza
Kościuszki w South Melbourne,
Vic., Australia

Gabriella Uliasz (8 lat)

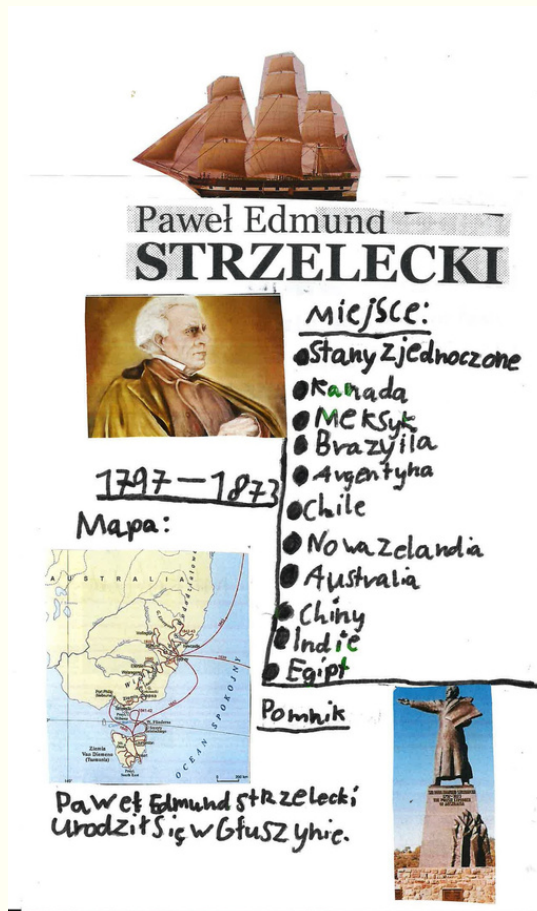
Polska Szkoła im. Tadeusza
Kościuszki w South Melbourne,
Vic., Australia

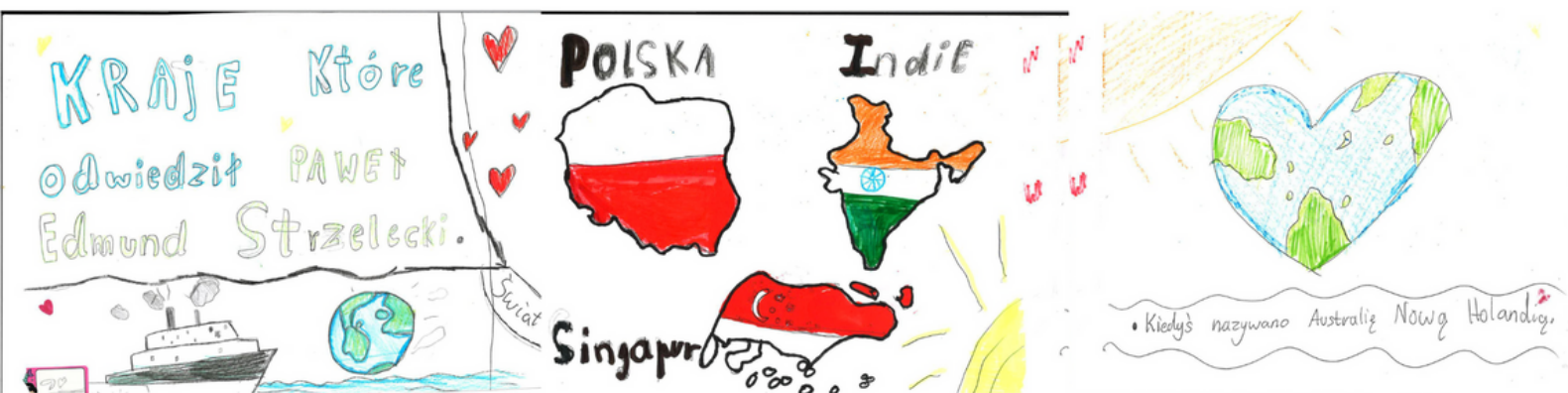
Kaya Slezak (11 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki
w South Melbourne, Vic., Australia

Wiktor Majdak (9 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza
Kościuszki w South Melbourne,
Vic., Australia

Olivia Działo (9 lat)

Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika w St. Albans, Vic., Australia

Paweł Edmund
STRZELECKI

Mya Dobson (10 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki
w South Melbourne, Vic., Australia

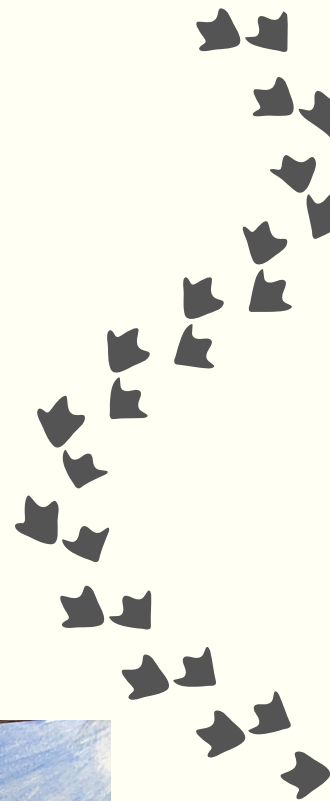

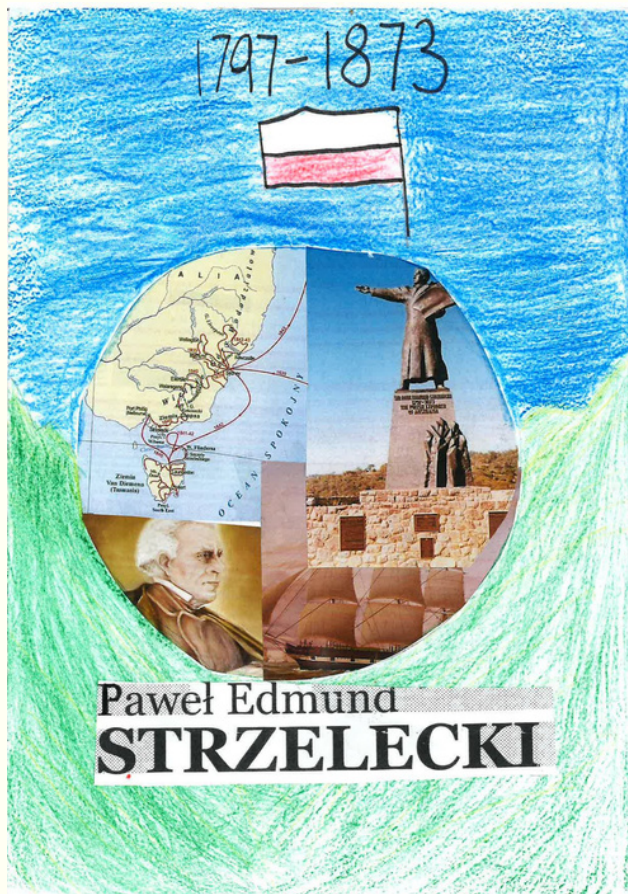
KATEGORIA MŁODZIEŻOWA

Mariana Popowicz (13 lat)

*Studio Creative przy OS TKP im. Władysława Jagiełły, Grodek, Ukraina
(I miejsce, kat. młodzieżowa)*

Eva Slupecki (12 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki
w South Melbourne, Vic., Australia
(II miejsce, kat. młodzieżowa)

STRZELECKI

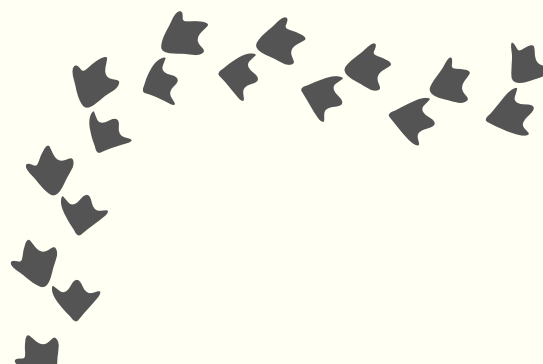
Vanessa Uliasz (12 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki
w South Melbourne, Vic., Australia
(III miejsce, kat. młodzieżowa)

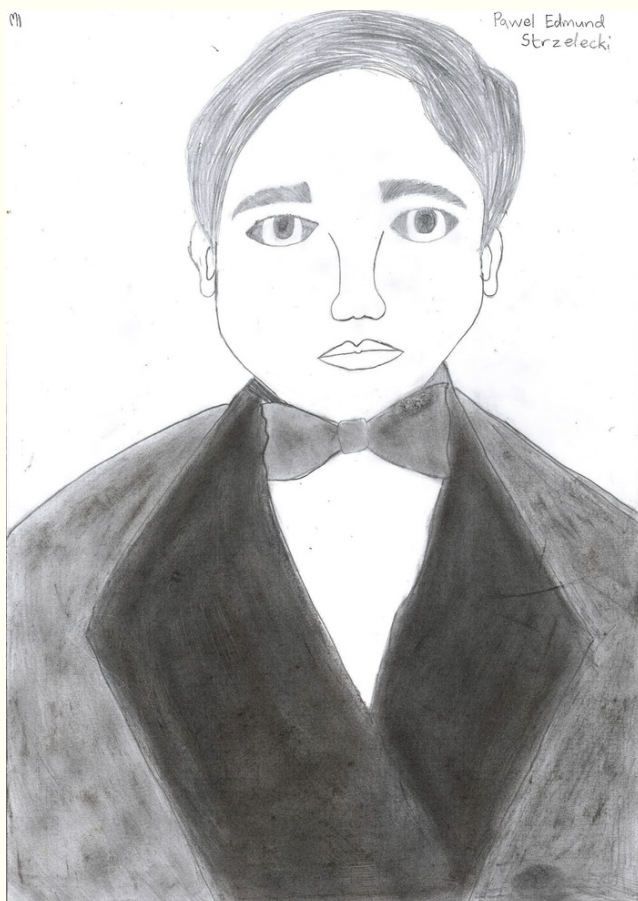
Karolina Janowska (13 lat)

Polska Szkoła im. Tadeusza Kościuszki
w South Melbourne, Vic., Australia
(praca konkursowa w kat. młodzieżowej)

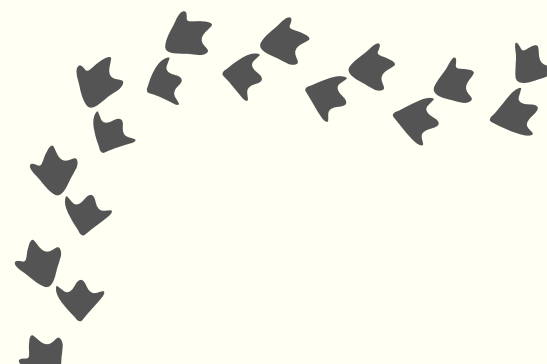

Franciszek Pawlaczyk (12 lat)
Centrum Kultury i Sztuki w Koninie, Polska
(praca pozakonkursowa)

Myka Imierowicz (12 lat)
Polska Szkoła im. Mikołaja Kopernika
w St. Albans
(praca pozakonkursowa)

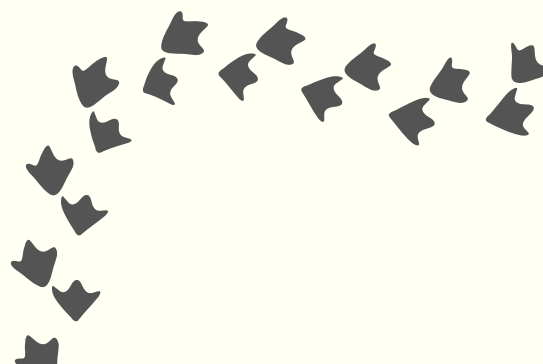
KATEGORIA SENIORÓW

Maria Jańczak (70 lat)
Ormond, Vic., Australia
(I miejsce, kat. seniorów)

Aleksandra Żabińska (72 lata)
Langwarrin, Vic., Australia
(II miejsce, kat. seniorów)

AKWARELA PĘDZLA EWY SKUP pt. " W STRONĘ GÓRY KOŚCIUSZKI", NAMALOWANA 16 MARCA 2023 ROKU W WERRIBEE, VIC. OBRAZ TO WYOBRAŻENIE WĘDROWCÓW PRZY HATCE SEAMANA W PARKU NARODOWYM "SNOWY MOUNTAIN" W NOWEJ POŁUDNIOWEJ WALII, OKOŁO 1.4 KM OD SAMEJ GÓRY. PAWEŁ EDMUND STRZELECKI W WYPRAWIE DO MELBOURNE PRZEZ ŚNIEŻNE GÓRY, W 1840 ROKU ODKRYŁ SZCZYT I NAZWAŁ GO IMIENIEM TADEUSZA KOŚCIUSZKI. DROGA PROWADZIŁA PRZEZ ALPY AUSTRALIJSKIE ORAZ PIĘKNĄ, IŻYZNĄ KRAINĘ, KTÓRA STRZELECKI NAZWAŁ GIPPSLAND NA CZĘŚĆ ÓWCZESNEGO GUBERNATORA NOWEJ POŁUDNIOWEJ WALII SIR GEORGE'A GIPPSA. SAMĄ HATKĘ POCHODZI Z 1928 ROKU, ALE UWAZANA JEST ZA ZABYTEK NA TURYSTYCZNYM SZLAKU STRZELECKIEGO.

ŹRÓDŁO:

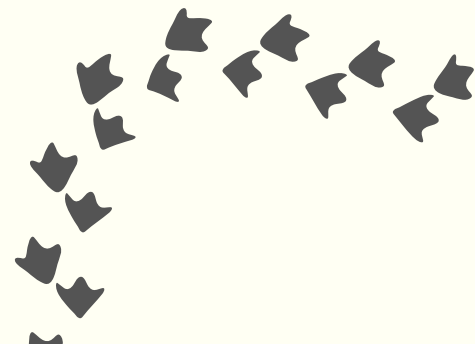
ONET PODRÓŻE "PAWEŁ EDMUND STRZELECKI".
REPORTAŻ JANUSZA RYGIELSKIEGO
"Z DOLINY GEEHI PRZEZ HANMELS SPUR".

Ewa Skup (66 lat)

akwarela „W stronę Góry Kościuszki”

Werribee, Vic., Australia

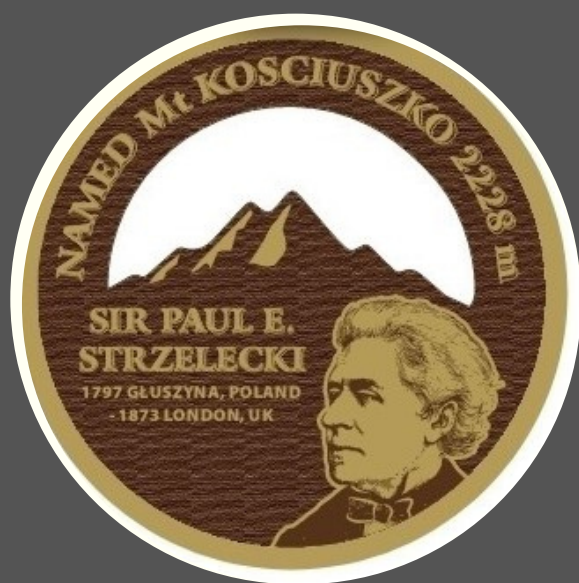
(III miejsce, kat. seniorów)

Redakcja i skład publikacji: Justyna Tarnowska

Wykorzystane fotografie Góry Kościuszki należą
do Kosciuszko Heritage Inc.

www.kosciuszkoheritage.com.

Federacja Polskich Organizacji w Wiktorii

8/14 Lionel Road, Mount Waverley Vic. 3149

tel. +61 03 9569 4020

www.pccv.org.au

info@pccv.org.au

<https://www.facebook.com/pccvinc>

<https://www.youtube.com/@PCCV>